

Úvod do statistického učení

Matematické metody pro ITS (11MAMY)

Jan Přikryl

s využitím díla G. James et al., *An Introduction to Statistical Learning*

7. přednáška 11MAMY

čtvrtek 31. března 2022

verze: 2022-03-30 18:55

Ústav aplikované matematiky

ČVUT v Praze, Fakulta dopravní

Údaje o mzdách

Jak IBM vybudovalo Watsona, svůj superpočítač hrající hru Jeopardy od Dawna Kawamoto, DailyFinance, 8.2.2011

Učení se z vlastních chyb: Podle Davida Ferrucciho (Watson DeepQA technology, IBM Research) je Watsonův software určen nejen ke zvládnutí práce s přirozeným jazykem.

„Jeho strojové učení počítači umožňuje, aby se stával chytřejším tak, jak se pokouší odpovídat na otázky – a aby se učil z toho, jak zjišťuje, zda odpověděl správně nebo špatně.“

FiveThirtyEight

Nate Silver's Political Calculus

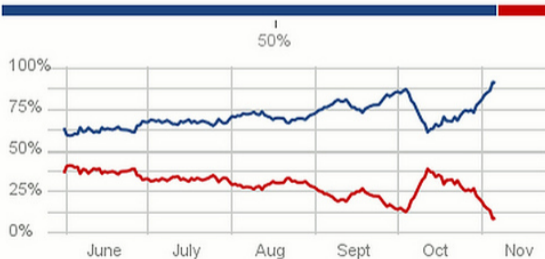
90.9%

+13.5 since Oct. 30

Chance of
Winning

9.1%

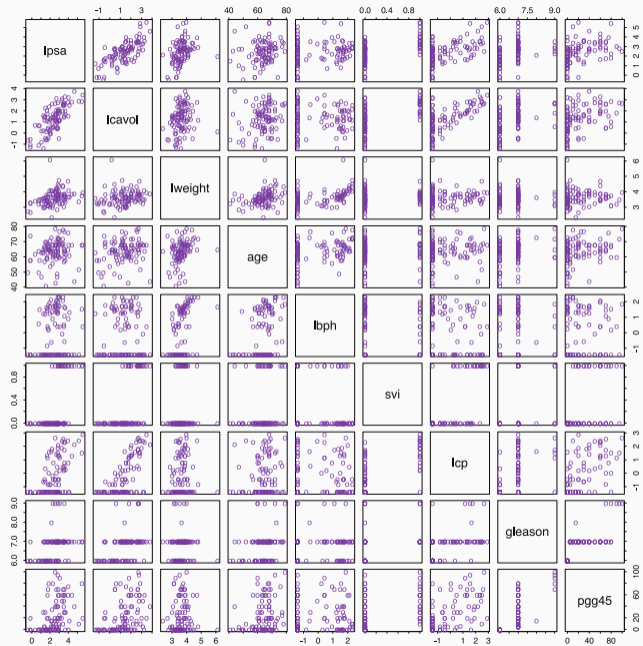
-13.5 since Oct. 30

Click to **LOOK INSIDE!**

the signal and the noise and the noise and the noise and the noise why so many predictions fail – but some don't the signal and the noise and the noise and the noise nate silver noise and the noise

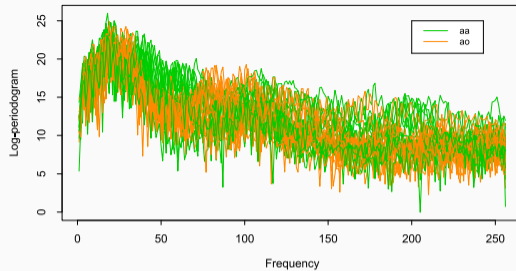
- Identifikace rizikových faktorů pro rakovinu prostaty.
- Klasifikace zaznamenaných fonémů založená na logaritmickém periodogramu.
- Předpověď, zda někdo bude mít infarkt, na základě demografických, dietních a klinických měření.
- Zdokonalování systému pro detekci nevyžádaných e-mailů.
- Rozpoznávání čísel v ručně psaném PSČ.
- Klasifikace vzorku tkáně do jedné z několika tříd rakoviny na základě profilu genové exprese.
- Stanovení vztahu mezi mzdovými a demografickými proměnnými v populačních datových studiích.
- Klasifikace pixelů v obrázku získaném Landsatem podle využití půdy.

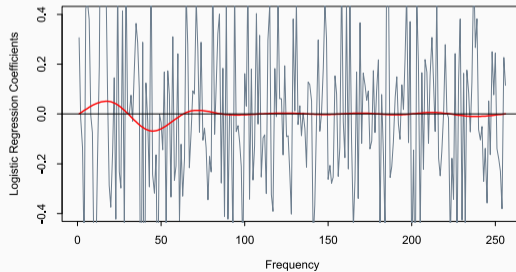
- Identifikace rizikových faktorů pro rakovinu prostaty.
- Klasifikace zaznamenaných fonémů založená na logaritmickém periodogramu.
- Předpověď, zda někdo bude mít infarkt, na základě demografických, dietních a klinických měření.
- Zdokonalování systému pro detekci nevyžádaných e-mailů.
- Rozpoznávání čísel v ručně psaném PSČ.
- Klasifikace vzorku tkáně do jedné z několika tříd rakoviny na základě profilu genové exprese.
- Stanovení vztahu mezi mzdovými a demografickými proměnnými v populačních datových studiích.
- Klasifikace pixelů v obrázku získaném Landsatem podle využití půdy.

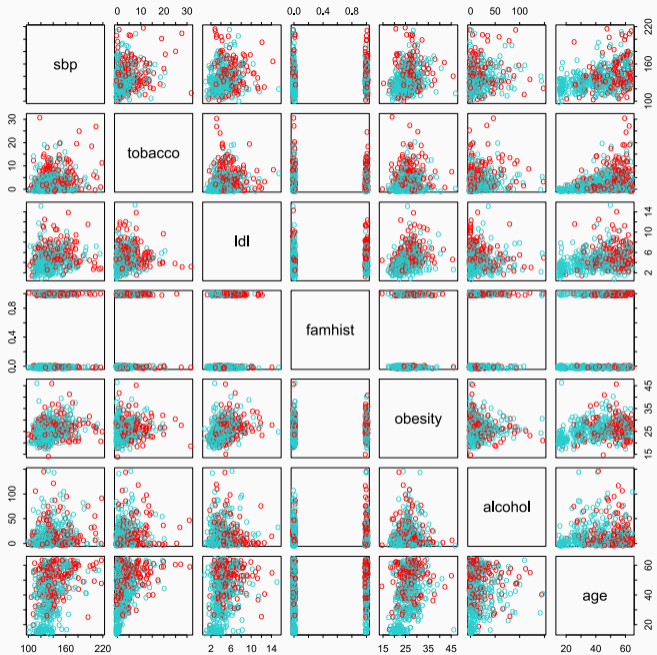
Phoneme Examples

Phoneme Classification: Raw and Restricted Logistic Regression

- Identifikace rizikových faktorů pro rakovinu prostaty.
- Klasifikace zaznamenaných fonémů založená na logaritmickém periodogramu.
- Předpověď, zda někdo bude mít infarkt, na základě demografických, dietních a klinických měření.
- Zdokonalování systému pro detekci nevyžádaných e-mailů.
- Rozpoznávání čísel v ručně psaném PSČ.
- Klasifikace vzorku tkáně do jedné z několika tříd rakoviny na základě profilu genové exprese.
- Stanovení vztahu mezi mzdovými a demografickými proměnnými v populačních datových studiích.
- Klasifikace pixelů v obrázku získaném Landsatem podle využití půdy.

- Identifikace rizikových faktorů pro rakovinu prostaty.
- Klasifikace zaznamenaných fonémů založená na logaritmickém periodogramu.
- Předpověď, zda někdo bude mít infarkt, na základě demografických, dietních a klinických měření.
- **Zdokonalování systému pro detekci nevyžádaných e-mailů.**
- Rozpoznávání čísel v ručně psaném PSČ.
- Klasifikace vzorku tkáně do jedné z několika tříd rakoviny na základě profilu genové exprese.
- Stanovení vztahu mezi mzdovými a demografickými proměnnými v populačních datových studiích.
- Klasifikace pixelů v obrázku získaném Landsatem podle využití půdy.

- data ze 4601 emailových zpráv zaslaných jistému člověku (jménem George, HP labs, před rokem 2000). Každá zpráva je označena jako **spam** nebo **email**.
- cíl: vytvořit z těchto dat systém pro detekci spamu.
- vstupní proměnné: relativní frekvence 57 slov a interpunkčních znamének, které se v těchto emailových správách vyskytují nejčastěji.

	george	you	hp	free	!	edu	remove
spam	0.00	2.26	0.02	0.52	0.51	0.01	0.28
email	1.27	1.27	0.90	0.07	0.11	0.29	0.01

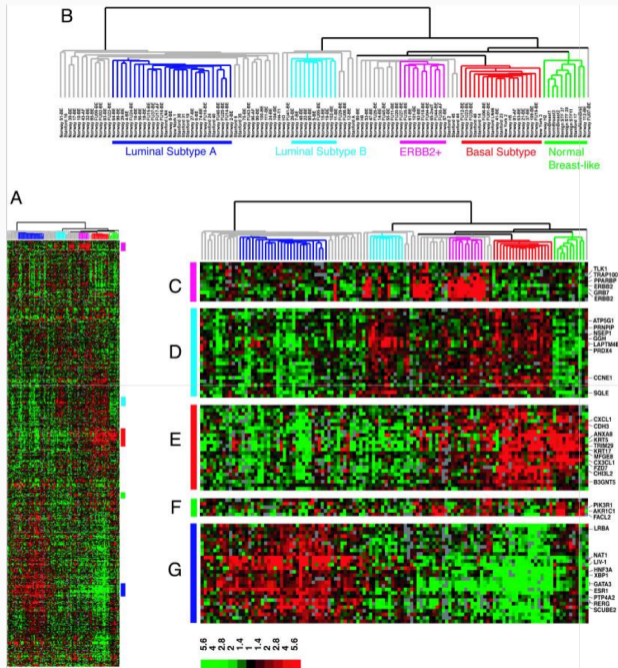
Průměrný procentní podíl slov nebo znaků ve zprávě, která se rovnají slovům nebo znakům uvedeným v tabulce. Vybrali jsme slova a znaky vykazující největší rozdíl mezi spamem a emailem.

- Identifikace rizikových faktorů pro rakovinu prostaty.
- Klasifikace zaznamenaných fonémů založená na logaritmickém periodogramu.
- Předpověď, zda někdo bude mít infarkt, na základě demografických, dietních a klinických měření.
- Zdokonalování systému pro detekci nevyžádaných e-mailů.
- Rozpoznávání čísel v ručně psaném PSČ.
- Klasifikace vzorku tkáně do jedné z několika tříd rakoviny na základě profilu genové exprese.
- Stanovení vztahu mezi mzdovými a demografickými proměnnými v populačních datových studiích.
- Klasifikace pixelů v obrázku získaném Landsatem podle využití půdy.

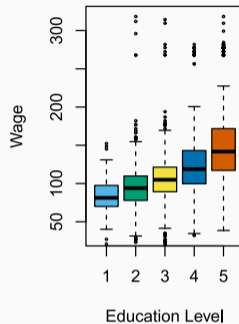
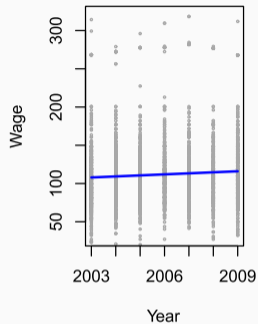
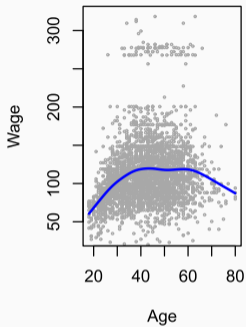

- Identifikace rizikových faktorů pro rakovinu prostaty.
- Klasifikace zaznamenaných fonémů založená na logaritmickém periodogramu.
- Předpověď, zda někdo bude mít infarkt, na základě demografických, dietních a klinických měření.
- Zdokonalování systému pro detekci nevyžádaných e-mailů.
- Rozpoznávání čísel v ručně psaném PSČ.
- Klasifikace vzorku tkáně do jedné z několika tříd rakoviny na základě profilu genové exprese.
- Stanovení vztahu mezi mzdovými a demografickými proměnnými v populačních datových studiích.
- Klasifikace pixelů v obrázku získaném Landsatem podle využití půdy.

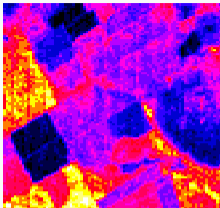
- Identifikace rizikových faktorů pro rakovinu prostaty.
- Klasifikace zaznamenaných fonémů založená na logaritmickém periodogramu.
- Předpověď, zda někdo bude mít infarkt, na základě demografických, dietních a klinických měření.
- Zdokonalování systému pro detekci nevyžádaných e-mailů.
- Rozpoznávání čísel v ručně psaném PSČ.
- Klasifikace vzorku tkáně do jedné z několika tříd rakoviny na základě profilu genové exprese.
- Stanovení vztahu mezi mzdovými a demografickými proměnnými v populačních datových studiích.
- Klasifikace pixelů v obrázku získaném Landsatem podle využití půdy.

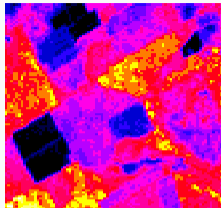
Datová studie příjmu pro muže ve střední atlantické oblasti USA z roku 2009.

- Identifikace rizikových faktorů pro rakovinu prostaty.
- Klasifikace zaznamenaných fonémů založená na logaritmickém periodogramu.
- Předpověď, zda někdo bude mít infarkt, na základě demografických, dietních a klinických měření.
- Zdokonalování systému pro detekci nevyžádaných e-mailů.
- Rozpoznávání čísel v ručně psaném PSČ.
- Klasifikace vzorku tkáně do jedné z několika tříd rakoviny na základě profilu genové exprese.
- Stanovení vztahu mezi mzdovými a demografickými proměnnými v populačních datových studiích.
- Klasifikace pixelů v obrázku získaném Landsatem podle využití půdy.

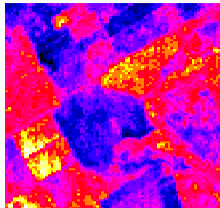
Spectral Band 1

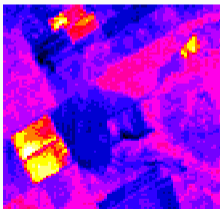
Spectral Band 2

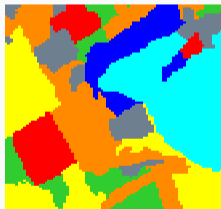
Spectral Band 3

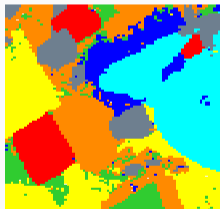
Spectral Band 4

Land Usage

Predicted Land Usage

$Využití \in \{\text{červená zemina, bavlna, strniště, směs, šedá zemina, vlhká šedá zemina}\}$

Výchozí situace:

- Výstupní měření Y (také závisle proměnná, odpověď nebo cílová hodnota).
- Vektor x obsahující p měření prediktoru X (také vstupy, regresory, vlastnosti, charakteristiky nebo nezávisle proměnné).
- V *regresní úloze* je Y kvantitativní (např. cena, hodnota krevního tlaku).
- V *klasifikační úloze* nabývá Y hodnot z konečné neuspořádané množiny (přežil/zemřel, číslice 0 až 9, třída rakoviny ve vzorku tkáně).
- Máme trénovací data $(x_1, y_1), \dots, (x_N, y_N)$. Jsou to výsledky pozorování (příklady, případy) těchto měření.

Na základě trénovacích dat bychom chtěli:

- Přesně předpovídat dosud nezhlédnuté testovací případy.
- Pochopit, které vstupní hodnoty ovlivňují výstupní hodnotu a jak.
- Posoudit kvalitu našich předpovědí a závěrů.

- Je důležité chápat myšlenky rozličných technik, abychom věděli, kdy a jak je používat.
- Člověk musí nejprve pochopit jednodušší metody, aby mohl zvládnout ty náročnější.
- Je důležité přesně posoudit výkonnost metody, abychom věděli jak dobře nebo jak špatně funguje — navíc jsou jednodušší metody často stejně dobré jako ty fajnovější!
- Toto je vzrušující oblast výzkumu, která má aplikace ve vědě, průmyslu a financích.
- Statistické učení je zásadní součástí tréninku moderního *experta v oboru zpracování dat*.

- Žádná výstupní proměnná, pouze sada prediktorů (vlastností) naměřená na sadě vzorků.
- Cíl je mlhavější – nalézt skupiny vzorků, které se chovají podobně, nalézt proměnné, které se chovají podobně, nalézt lineární kombinace vlastností s největší variací.
- Obtížně se pozná, jak dobře si vedete.
- Odlišné od učení s učitelem, ale může být užitečné jako preprocesor pro učení s učitelem.

NETFLIX

Cena Netflixu

- Trénovací data tvořilo hodnocení necelých 18 000 filmů cca 480 000 zákazníky Netflixu v počtu, jednotlivá hodnocení jsou 1 až 5.
- Trénovací data jsou velmi řídká – asi v 98 % chybí.
- Cílem je předpovědět hodnocení pro soubor jednoho milionu dvojic **zákazník-film**, jež se v trénovacích datech nevyskytují.
- Původní algoritmus *Cinemat* Netflixu dosahoval na testovacích datech úplné střední chyby (RMSE) 0,9525.
- Soutěž započala v říjnu 2006. První tým, který dosáhne zlepšení výsledku o 10 % (tj. $RMSE < 0,8572$) vyhrává 1 milion dolarů.
- Je to úloha s učitelem nebo bez učitele?

Netflix Prize

COMPLETED
[Home](#)   [Rules](#)   [Leaderboard](#)   [Update](#)

Leaderboard

 Showing Test Score. [Click here to show quiz score](#)

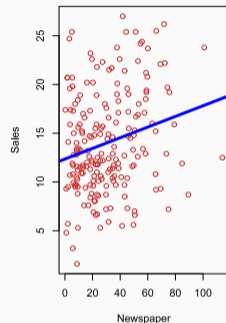
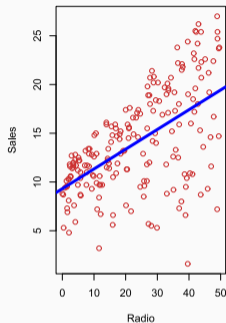
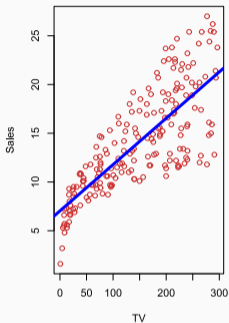
 Display top leaders.

Rank	Team Name	Best Test Score	% Improvement	Best Submit Time
Grand Prize - RMSE = 0.8567 - Winning Team: BellKor's Pragmatic Chaos				
1	BellKor's Pragmatic Chaos	0.8567	10.06	2009-07-26 18:18:28
2	The Ensemble	0.8567	10.06	2009-07-26 18:38:22
3	Grand Prize Team	0.8582	9.90	2009-07-10 21:24:40
4	Opera Solutions and Vandelay United	0.8588	9.84	2009-07-10 01:12:31
5	Vandelay Industries !	0.8591	9.81	2009-07-10 00:32:20
6	PragmaticTheory	0.8594	9.77	2009-06-24 12:06:56
7	BellKor in BigChaos	0.8601	9.70	2009-05-13 08:14:09
8	Dace	0.8612	9.59	2009-07-24 17:18:43
9	Feeds2	0.8622	9.48	2009-07-12 13:11:51
10	BigChaos	0.8623	9.47	2009-04-07 12:33:59
11	Opera Solutions	0.8623	9.47	2009-07-24 00:34:07
12	BellKor	0.8624	9.46	2009-07-26 17:19:11

Vyhrál tým s názvem [BellKor's Pragmatic Chaos](#), který velmi těsně porazil [The Ensemble](#).

- Strojové učení vzniklo jako podobor umělé inteligence.
- Statistické učení vzniklo jako podoblast statistiky.
- *Je zde značný překryv* – oba obory se zaměřují na úlohy učení s učitelem a bez učitele:
  - Strojové učení klade větší důraz na aplikace ve *velkém měřítku* a na *přesnost předpovědi*.
  - Statistické učení klade důraz na *modely* a jejich interpretovatelnost a na *přesnost* a *nejistotu*.
- Ale rozdíly se stále více a více stírají a je zde velký podíl vzájemného obohacování.
- Strojové učení má navrch v *marketingu*!

Úvod do metod statistického učení

Vidíme grafy **Prodeje (Sales)** versus **TV**, **Rozhlas (Radio)** a **Noviny (Newspaper)** s modrou přímkou lineární regrese pro každý případ jednotlivě. Můžeme předpovídat **Prodeje** pomocí těchto tří diagramů? Možná se nám to povede lépe, použijeme-li nějaký model:

$$\text{Prodeje} \approx f(\text{TV}, \text{Rozhlas}, \text{Noviny})$$

V modelu jsou **Prodeje** *odpověď* nebo *cílová hodnota*. Odpověď obvykle značíme y .

TV je *charakteristika, vlastnost, vstup* nebo *prediktor*, označíme ho x_1 .

Podobně označíme **Rozhlas** jako x_2 a tak dále.

Můžeme potom odkazovat na *vstupní vektor* souhrnně jako na

$$\mathbf{x} = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix}.$$

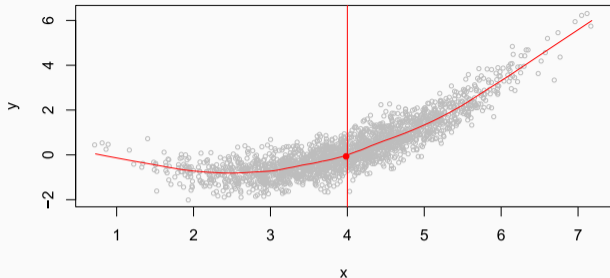
Náš model nyní zapíšeme jako

$$y = f(\mathbf{x}) + \epsilon,$$

kde ϵ zachycuje chyby měření a jiné nepřesnosti.

- S dobrým f můžeme dělat předpovědi y v nových bodech $x = x^*$.
- Můžeme přijít na to, které složky $x = (x_1, x_2, \dots, x_p)^T$ jsou pro pochopení y důležité a které jsou irelevantní. Tak např. **Stáří** a **Rokyvzdělávání** mají velký vliv na **Příjem**, ale **Rodinný stav** typicky ne.
- V závislosti na složitosti funkce f můžeme být schopni pochopit, jak každá složka x_j vektoru x ovlivňuje y .

Existuje zde ideální $f(x)$?

Konkrétně: Co je dobrou hodnotou $f(x)$ pro libovolně zvolenou hodnotu x , řekněme $x = 4$?

Pro $x = 4$ můžeme mít naměřeno mnoho různých hodnot y . Dobrá hodnota funkce f je

$$f(4) = E[Y|X = 4].$$

$E[Y|X = 4]$ značí *očekávanou hodnotu* (průměr) hodnot náhodné veličiny Y pro dané $X = 4$.

Tato ideální funkce $f(x) = E[Y|X = x]$ se nazývá *regresní funkce*.

- Je také definována pro vektor $\mathbf{x}$, např.

$$f(\mathbf{x}) = f(x_1, x_2, x_3) = E[Y|X_1 = x_1, X_2 = x_2, X_3 = x_3]$$

- Je to *ideální* nebo *optimální* prediktor Y vzhledem ke střední kvadratické chybě:

$f(x) = E[Y|X = x]$ je funkce, která minimalizuje $E[(Y - g(x))^2|X = x]$ přes všechny funkce g ve všech bodech $X = x$.

- $\epsilon = Y - f(x)$ je *neredukovatelná* (neodstranitelná) chyba – tj. i kdybychom znali $f(x)$ zcela přesně, stejně bychom dělali chyby v předpovídání, neboť v každém bodě $X = x$ typicky existuje rozložení pravděpodobnosti výskytu možných hodnot Y .

- Pro každý odhad $\hat{f}(x)$ funkce $f(x)$ máme

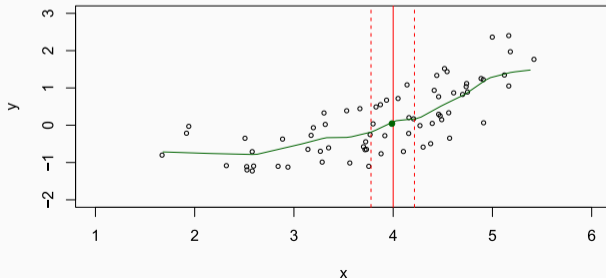
$$E[(Y - \hat{f}(x))^2|X = x] = \underbrace{(f(x) - \hat{f}(x))^2}_{\text{redukovatelné}} + \underbrace{\text{var}(\epsilon)}_{\text{neredukovatelné}}$$

Typicky máme málo bodů pro $X = 4$ změřeno přesně (pokud vůbec nějaké) ...

- Takže $E[Y|X = x]$ nemůžeme spočítat!
- Zmírněme definici a položme

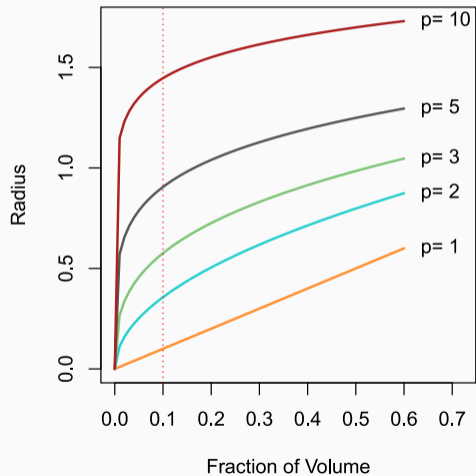
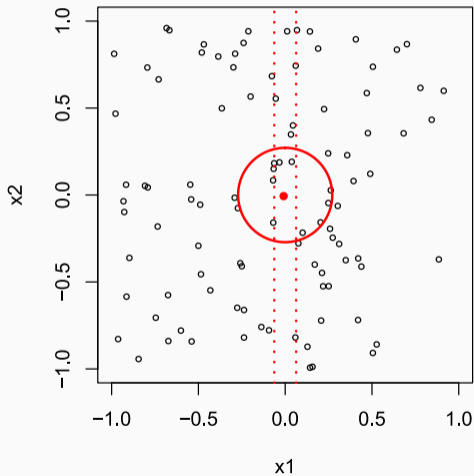
$$\hat{f}(x) = \text{average}(Y|X \in \mathcal{R}(x))$$

kde $\mathcal{R}(x)$ je nějaké *okolí* bodu x a average je průměr.

- Metoda nejbližších sousedů může být docela dobrá pro malá p a spíše velká N .
- Metoda nejbližších sousedů může být *velmi špatná*, je-li p velké.
- Důvod: *prokletí dimensionality*. Ve více dimenzích mají nejbližší sousedé tendenci být hodně daleko.
  - Abychom snížili rozptyl, potřebujeme ke zprůměrování získat rozumný podíl N hodnot y_i , např. 10 %.
  - 10 % okolí ve vysokých dimenzích už nemusí být lokální, takže ztrácíme ducha odhadu $E[Y|X = x]$ lokálním průměrováním.

10% Neighborhood

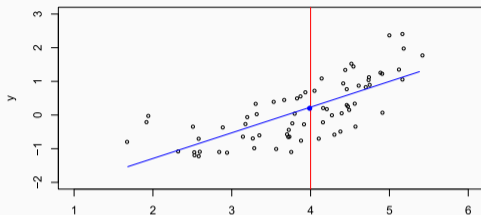

Lineární model je důležitý příklad parametrického modelu:

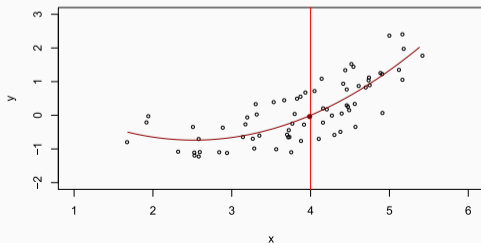
$$f_L(\mathbf{x}) = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \cdots + \beta_p x_p.$$

- Lineární model se specifikuje prostřednictvím $p + 1$ parametrů $\beta_0, \beta_1, \dots, \beta_p$.
- Parametry odhadneme prokládáním modelu trénovacími daty.
- Ačkoli lineární model téměř *nikdy není správný*, často slouží jako dobrá a interpretovatelná aproximace neznámé skutečné funkce $f(\mathbf{x})$.

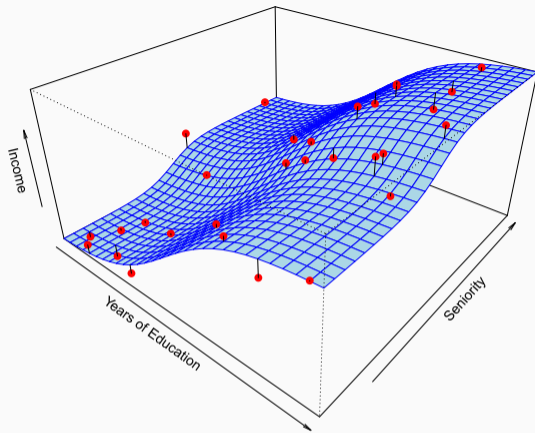
Lineární model $\hat{f}_L(x) = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 x$ zde dává rozumnou aproximaci:

Kvadratický model $\hat{f}_Q(x) = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 x + \hat{\beta}_2 x^2$ prochází daty o něco lépe:

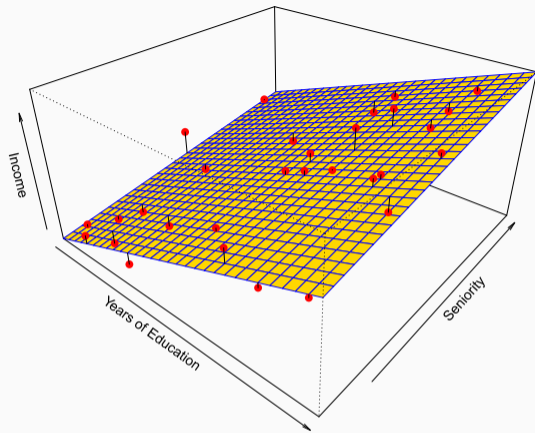

Simulovaný příklad. Červené body jsou simulované hodnoty příjmu z modelu

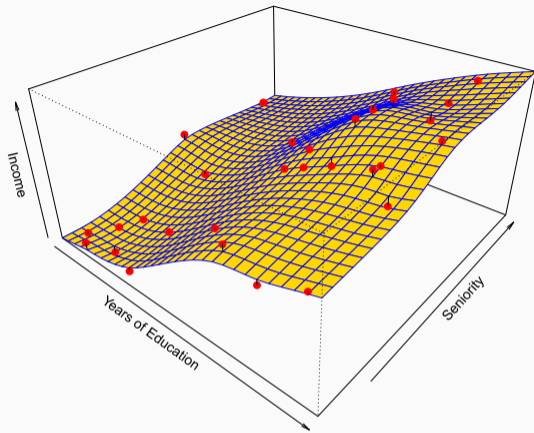
$$\text{income} = f(\text{education}, \text{seniority}) + \epsilon,$$

f je ta modrá plocha.

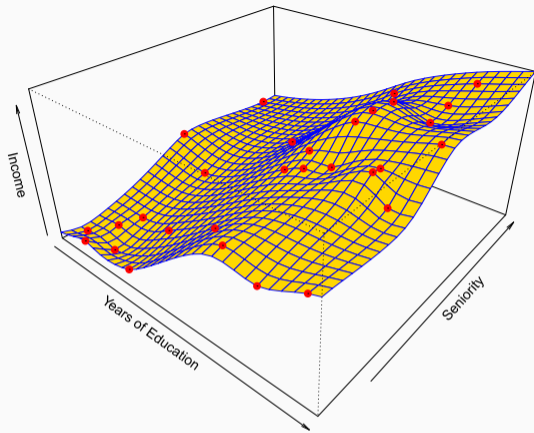

Lineární regresní model proložený nasimulovanými daty:

$$\hat{f}_{\mathcal{L}}(\text{education}, \text{seniority}) = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta}_1 \times \text{education} + \hat{\beta}_2 \times \text{seniority}$$

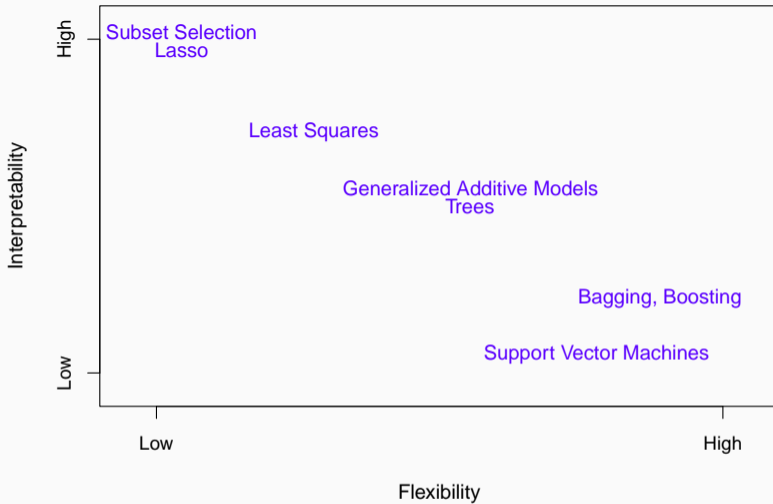

Flexibilnější regresní model $\hat{f}_S(\text{education}, \text{seniority})$ proložený nasimulovanými daty. Používáme zde postup nazývaný *splajn tenké desky* (thin-plate spline), abychom proložili pružnou plochu. Ovládáme hrbolatost této aproximace (ISLR, kapitola 7).

Ještě flexibilnější regresní model $\hat{f}_S(\text{education}, \text{seniority})$ pomocí splajnu proložený nasimulovanými daty. Proložený model zde v trénovacích datech nedělá žádné chyby! Známo také jako *přeurčení* nebo *přetrénování* (overfitting).

- Přesnost předpovědi versus interpretovatelnost.
  - Lineární modely se snadno interpretují, splajny tenké desky nikoli.
- Dobrá aproximace versus přeurčení nebo podurčení.
  - Jak poznáme, že aproximace je zrovna ta pravá?
- Úspornost versus černá skříňka.
  - Často dáváme přednost jednoduššímu modelu s méně proměnnými před prediktorem typu černé skříňky, který je zahrnuje všechny.

Překlad názvů metod (zleva doprava, odshora dolů): výběr podmnožiny, Lasso, nejmenší čtverce, zobecněné aditivní modely, stromy, bagging, boosting, metoda podpůrných vektorů.

Předpokládejme, že proložíme nějakými trénovacími daty $\mathbf{T}_r = \{x_i, y_i\}_1^N$ model $\hat{f}(x)$ a chceme vědět, jak dobře si vede.

- Mohli bychom vypočítat střední kvadratickou chybu předpovědi přes $\mathbf{T}_r$:

$$\text{MSE}_{\mathbf{T}_r} = \text{average}_{i \in \mathbf{T}_r} \left(y_i - \hat{f}(x_i) \right)^2$$

Tento přístup ale může více stranit přeureným modelům!

Q: Proč tomu tak je?

- Místo toho bychom měli, pokud je to možné, vypočítat chybu předpovědi pomocí nových *testovacích* dat $\mathbf{T}_e = \{x_i, y_i\}_1^M$:

$$\text{MSE}_{\mathbf{T}_e} = \text{average}_{i \in \mathbf{T}_e} \left(y_i - \hat{f}(x_i) \right)^2$$

Předpokládejme, že proložíme nějakými trénovacími daty $\mathbf{T}_r = \{x_i, y_i\}_1^N$ model $\hat{f}(x)$ a chceme vědět, jak dobře si vede.

- Mohli bychom vypočítat střední kvadratickou chybu předpovědi přes $\mathbf{T}_r$:

$$\text{MSE}_{\mathbf{T}_r} = \text{average}_{i \in \mathbf{T}_r} \left(y_i - \hat{f}(x_i) \right)^2$$

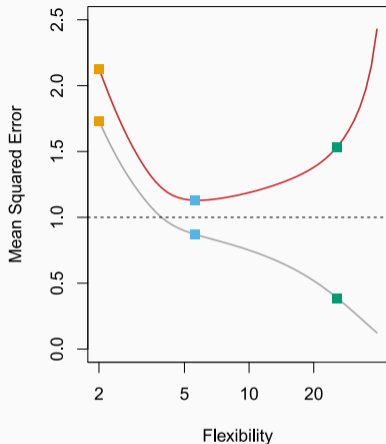
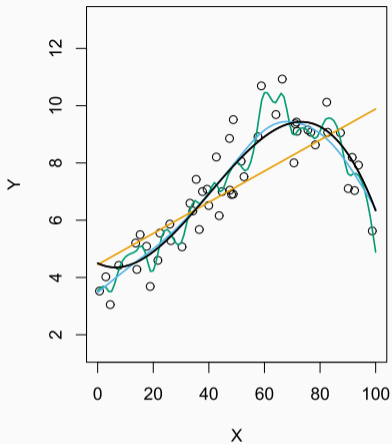
Tento přístup ale může více stranit přeurčeným modelům!

Q: Proč tomu tak je?

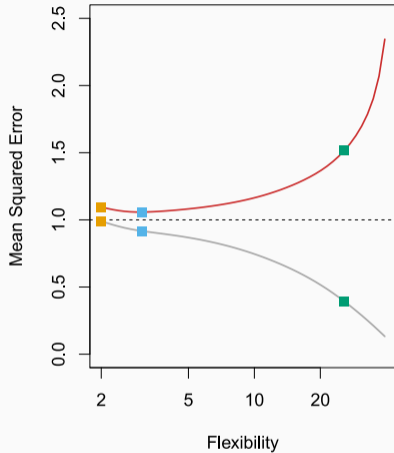
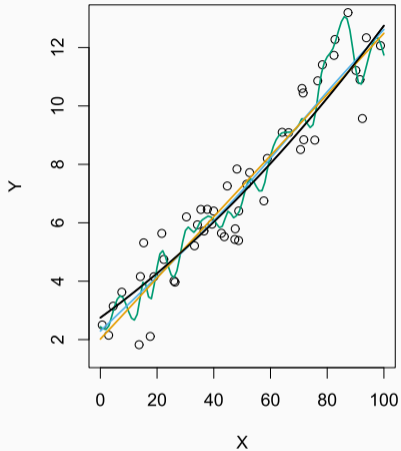
- Místo toho bychom měli, pokud je to možné, vypočítat chybu předpovědi pomocí nových *testovacích* dat $\mathbf{T}_e = \{x_i, y_i\}_1^M$:

$$\text{MSE}_{\mathbf{T}_e} = \text{average}_{i \in \mathbf{T}_e} \left(y_i - \hat{f}(x_i) \right)^2$$

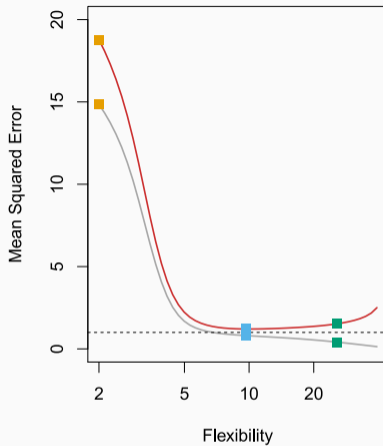
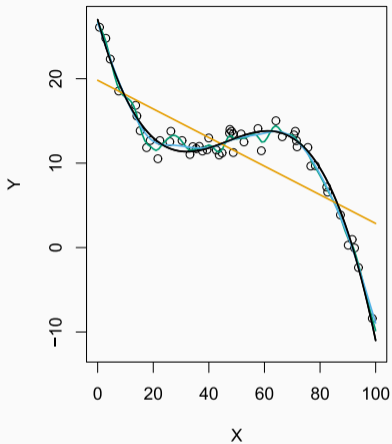

Černá křivka je skutečnost. Červená křivka vpravo je MSE_{Te} , šedá křivka je MSE_{Tr} . Oranžová, modrá a zelená křivka (a čtverečky těchto barev) odpovídají aproximacím různé flexibility.

Zde je skutečnost hladší, takže hladší aproximace a lineární model si vedou opravdu dobře.

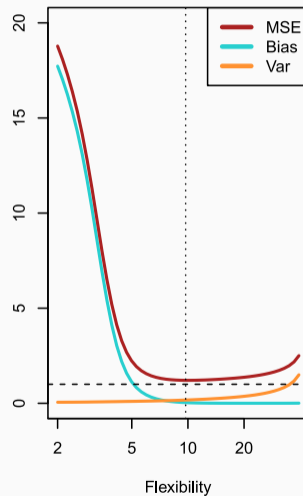
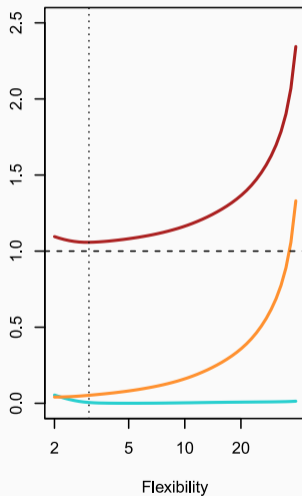
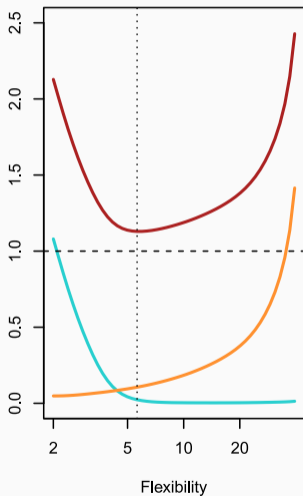
Zde je skutečnost zvlněná a šum je malý, takže si nejlépe vedou flexibilnější aproximace.

Předpokládejme, že jsme nějakými trénovacím daty Tr proložili model $\hat{f}(x)$ a necht' (x_0, y_0) je testovací pozorování vyvozené z této populace. Jestliže skutečný model je $y = f(x) + \epsilon$ (kde $f(X) = E[Y|X = x]$), pak

$$E \left[y_0 - \hat{f}(x_0) \right]^2 = \text{var}(\hat{f}(x_0)) + \left[\text{bias}(\hat{f}(x_0)) \right]^2 + \text{var}(\epsilon).$$

Očekávaná hodnota průměruje přes variabilitu v y_0 a rovněž variabilitu v Tr , která ovlivňuje $\hat{f}$. Poznamenejme, že $\text{bias}(\hat{f}(x_0)) = E[\hat{f}(x_0)] - f(x_0)$.

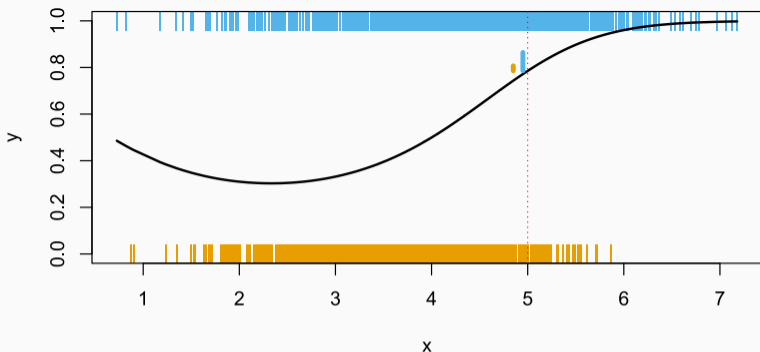
Typické je, že jak roste *flexibilita* $\hat{f}$, roste její rozptyl a zkreslení (bias) se snižuje. Takže *volba flexibility založená na střední testovací chybě odpovídá kompromisu mezi zkreslením a rozptylem.*

Proměnná odpovědi Y je zde *kvalitativní* — např. email je jeden z prvků $\mathcal{C} = (\text{spam}, \text{ham})$ (ham = dobrý email), třída číslic je jedna z $\mathcal{C} = \{0, 1, \dots, 9\}$.

Naše cíle jsou:

- Vytvořit klasifikátor $C(X)$, který přiřadí značku třídy z $\mathcal{C}$ budoucímu neoznačenému pozorování X .
- Ohodnotit nejistotu v každé klasifikaci.
- Porozumět roli různých prediktorů mezi složkami $X = (X_1, X_2, \dots, X_p)$.

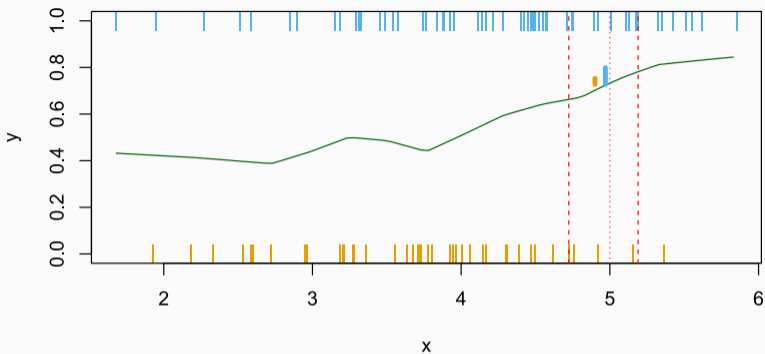

Existuje ideální $C(X)$? Předpokládejme, že K prvků množiny $\mathcal{C}$ je očíslováno $1, 2, \dots, K$. Položme

$$p_k(x) = P(Y = k | X = x), \quad k = 1, 2, \dots, K.$$

Toto jsou *podmíněné pravděpodobnosti tříd* pro dané x , viz např. malý sloupcový graf pro $x = 5$. *Bayesův optimální klasifikátor* pro x je pak

$$C(x) = j \quad \text{jestliže} \quad p_j(x) = \max\{p_1(x), p_2(x), \dots, p_K(x)\}.$$

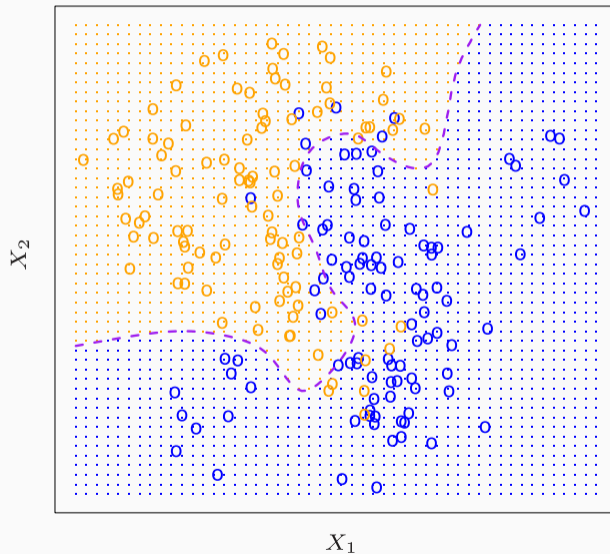
Dá se zde stejně jako dříve použít průměrování přes nejbližší sousedy.
 A pro rostoucí dimenze se to také hroutí. Avšak dopad na $\hat{C}(x)$ je menší než na $\hat{p}_k(x)$, $k = 1, 2, \dots, K$.

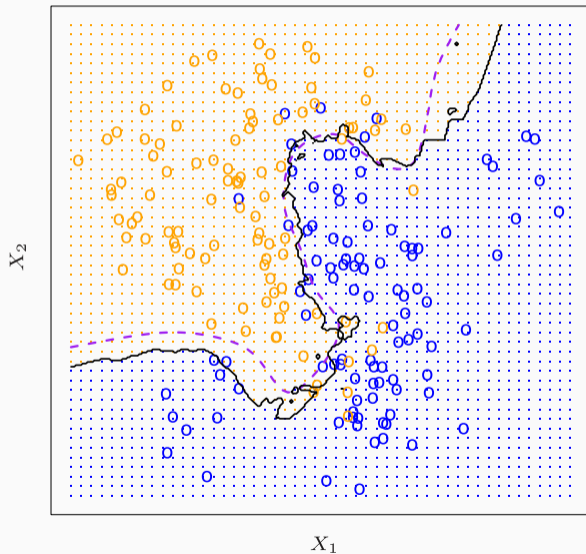

- Výkonnost klasifikátoru $\hat{C}(x)$ typicky měříme pomocí míry chyby nesprávné klasifikace:

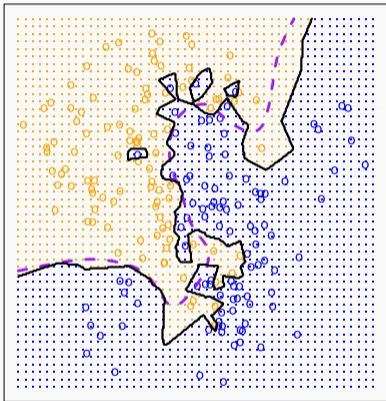
$$\text{Err}_{\text{Te}} = \text{average}_{i \in \text{Te}} I[y_i \neq \hat{C}(x_i)].$$

- Bayesův klasifikátor (užívající skutečné hodnoty $p_k(x)$) má nejmenší chybu (v dané populaci).
- Metoda podpůrných vektorů (SVM) vytváří strukturované modely $C(x)$.
- Budeme také vytvářet strukturované modely pro reprezentaci $p_k(x)$, např. logistickou regresi, zobecněné aditivní modely.

KNS: $K = 1$

KNS: $K = 100$

